

Hé eikel, beetje respect hè

Taakspel helpt leerlingen beter te werken, maar het is de leraar die er het meeste van moet leren.

Jacqueline Kuijpers

ALS DE WIND niet op de rannen beukte zou je een speld kunnen horen vallen in klas 1 van het lwoo (leerwagondersteunend onderwijs) van het Wellant College in Klaaswaal. En dat is best bijzonder, zegt Chrissy (12): “Want normaal kletsen en lachen wij heel veel en is het best rommelig in de klas.” Maar nu wordt er hard gewerkt. Want er staat wat op het spel: een beker cup-a-soup. De klas van Chrissy speelt Taakspel. Het Wellantcollege is één van de vier middelbare scholen in en rond Rotterdam die meedoen aan een *pilot* met deze methodiek. Taakspel houdt in dat er tijdens (een deel van) een normale les gedragsregels gelden. Bij zelfstandig werken bijvoorbeeld: ‘je mag zachtjes praten in je eigen groep’. De leerlingen werken in groepjes

en hebben een stapel kaartjes met 20, 30 en 40 punten op tafel. Wie zich aan de gedragsregels houdt, behoudt zijn kaartjes en punten, die later verzilverd kunnen worden (thee met koek, een uurtje later beginnen, een uitje). Wie zich niet aan de regels houdt moet kaartjes inleveren.

“Taakspel werkt super”, zegt docent Erik Alta in zijn pauze. “De taakgerichtheid van de leerlingen neemt enorm toe. Daardoor is de effectiviteit van je lessen veel hoger.” Wat een spaarsysteem al niet kan doen: “Nu kom je niet voor niks naar school”, zegt Frank (13). De leerlingen werken dus harder.

Maar dat is eigenlijk niet waar het om gaat in Taakspel, zegt Ria van der Sar. Zij is ontwikkelaar bij de CED-Groep voor educatieve dienstverlening in Rotterdam en bewerkte de van oorsprong Amerikaanse methodiek, *the Good Behavior Game*, voor de Nederlandse situatie. “Het zijn juist de docenten die er van (moeten) leren. Taakspel is eigenlijk een programma ter bevordering van de sociale competenties van docenten.”

Alle andere programma’s voor so-

ciale competentie zijn altijd gericht op leerlingen. Ze hebben als doel de (verdere) ontwikkeling van antisociaal gedrag te voorkomen. Maar de effectiviteit blijkt nihil (Overveld en Louwe in Pedagogische Studiën, 2005). Ria van der Sar vindt dat niet zo vreemd: “Je kunt niet leerlingen eerst de huid vol schelden en dan beginnen over respect.” Want dat is wat zij ziet als zij docenten in hun werk observeert: “Er worden leerlingen vernederd waar je bij zit: ‘Hé eikel, hé

SCHOOLVOORBEELD

zwarte, hé adhd-er, hou je kop. Echt shocking. Als ik zo’n docent daar op aanspreek, zegt hij: ‘een geintje’. Maar snapt die leerling ook dat ‘eikel’ een geintje is? Mag hij jou als docent ook voor de lol ‘eikel’ noemen, dan? Nee, dat is dan toch niet de bedoeling.” Daarom draait Ria van der Sar de boel om: “Pak eerst de (sociale) competenties van de docenten aan.”

Taakspel stimuleert docenten leerlingen positief en respectvol te bejegenen. Even niet mopperen, dus. Tegenover elke correctie moeten vier complimenten staan. Docenten leren om negatief gedrag van leerlingen te negeren en het zwigend te bestraffen door kaartjes weg te halen. Aardig is dat er ook regels zijn waar de docenten

zich aan moeten houden. Vandaag prijkt op het schoolbord van Erik Alta bijvoorbeeld de regel: “U moet vragen van leerlingen serieus nemen.”

De pedagogische vaardigheden die docenten aanleren met Taakspel zijn een belangrijk middel om (de ontwikkeling van) probleemgedrag bij leerlingen te voorkomen, zegt Ria van der Sar. “Er wordt veel geld uitgegeven om probleemleerlingen terug naar school te krijgen, maar dat werkt niet. Taakspel werkt wel. Waarom? Als u en ik alleen maar te horen krijgen dat we het fout doen, dan zoeken we een andere baan. Maar een leerling is leerplichtig en kan niet weg. Die zet zijn hakken in het zand. En uiteindelijk haakt hij af. Zo werkt menselijk gedrag. Met Taakspel doorbreek je die negatieve spiraal.”

In het basisonderwijs werken nu zo’n 1500 leerkrachten met Taakspel en dat aantal groeit. Aankomend schooljaar komt Taakspel voor het voortgezet onderwijs op de markt. Ook wordt onderzocht hoe Taakspel in het speciaal onderwijs kan worden gebruikt. Tevreden is Ria van der Sar overigens nog niet. “Want wat blijkt uit het effectonderzoek? Met Taakspel neemt het mopperen op de leerlingen wel af, maar de hoeveelheid complimenten neemt niet toe. Jammer hè? En het is zo eenvoudig: even een duim omhoog, een kniphoog, zeggen dat ze goed gewerkt hebben. Wat kost dat nou?”

• **Leraar Erik Alta leert met Taakspel zijn sociale competenties vergroten.**

FOTO WALTER HERFST

www.cedgroep.nl; www.taakspel.nl;
www.jeugdinterventies.nl